

2009-07-15

GERRA ZIBILA EUSKAL KONTAGINTZAN

JON KORTAZAR

Letren Fakultatea, Euskal Herriko Unibertsitatea

Espainiako Gerra Zibilak (1936-1939) euskal kontagintzan (nobelan nahiz ipuingintzan) izan duen eragina aztertzerakoan, gaiari egiten zaion lehen hurbilketa zabaletariko bat dela kontuan izanik, lan honek beharbada hainbat alde orokor samarrak ager ditzake. Lehen eskema bat eskaintzea da asmoa, euskal literaturaren historian gauzatu diren aukera ugarien ikuspegia eskaintzearen. Beraz, agian ez dira emankizunen guztien berri emango, baina saiatuko da ulermen eskema orokorra eskaintzen.

Gure hitzaldi honetan azaldu nahi genuke nola osatu den gaiari buruzko ibilbidea euskal literaturan. Kontua da oso garbi agertzen direla aro desberdinak (kronologia) eta aro bakoitzean erabili den genero literarioa.

Laburpen nagusi gisa, aro hauek aipa genitzake Gerra Zibilari buruzko narratibari dagokionez:

- 1) Literatura, propaganda. Hogeita hamarrek.
- 2) Nobela alegorikoa. Berrogeiak eta berrogei eta hamarrek.
- 3) Autobiografia fikzionatua. Hirurogeiak.
- 4) Autobiografia. Hirurogei eta hamarrek.
- 5) Bigarren belaunaldia. Besteen memoria. Laurogeiak.
- 6) Bigarren belaunaldiaren bigarren aldia. Laurogei eta hamarrek.
- 7) Nobela historiko berria. Azken garaiak.